

**CURTEA SUPREMĂ DE JUSTIȚIE
DECIZIE**

03 iunie 2020

mun. Chișinău

Colegiul penal în următoarea componență:

Președinte – Timofti Vladimir

Judecători – Țurcan Anatolie, Cobzac Elena

examinând admisibilitatea în principiu a recursului în anulare declarat de către condamnatul Chirilov Mihail, prin care solicită casarea deciziei Colegiului judiciar al Curții de Apel Cahul din 27 noiembrie 2019,

C O N S T A T Ă :

1. Prin încheierea Judecătorului de instrucție din cadrul Judecătoriei Cahul /sediul Taraclia/ din 16 august 2019, a fost admisă plângerea condamnatului Chirilov Mihail, împotriva administrației instituției penitenciare referitoare la condițiile de detenție și s-a dispus:

- constatarea deținerii lui Chirilov Mihail în condiții contrare prevederilor art. 3 CEDO în Penitenciarul nr.13 Chișinău în perioada 10.12.2014 - 09.12.2015 – 365 zile; în Penitenciarul nr.15 Cricova în perioada 10.12.2015 - 24.11.2016 - 350 zile.

- conform prevederilor art. 385 alin.(5) Cod de procedură penală, s-a redus pedeapsa condamnatului Chirilov Mihail, pentru perioada 10.12.2014 - 30.03.2015 – 113 zile, în care s-a aflat în stare de arest preventiv în Penitenciarul nr.13-Chișinău. Reducerea pedepsei se calculează în felul următor: două zile de închisoare pentru o zi de arest preventiv și constituie **56** zile;

- conform prevederilor art. 473² alin. (3) Cod de procedură penală, s-a redus pedeapsa condamnatului Chirilov Mihail, pentru perioada 31.03.2015 - 09.12.2015 – 257 zile, în care s-a aflat în detenție în Penitenciarul nr.13 – Chișinău. Reducerea pedepsei se calculează în felul 2 următor: 3 zile de reducere pentru 10 zile de detenție în condiții precare calculate cumulativ și constituie **75** zile;

- conform prevederilor art. 473² alin. (3) Cod de procedură penală s-a redus pedeapsa condamnatului Chirilov Mihail, pentru perioada 10.12.2015 -24.11.2016 – 355 zile, în care s-a aflat în detenție în Penitenciarul nr.15-Cricova. Reducerea pedepsei se calculează în felul următor: 3 zile de reducere pentru 10 zile de detenție în condiții precare calculate cumulativ și constituie **105** zile;

- termenul pedepsei definitive stabilite lui Chirilov Mihail prin decizia de condamnare a Curții de Apel Chișinău din 04.11.2015, pentru comiterea infracțiunilor prevăzute de art. 287 alin. (1), art.152 alin.(1), art.151 alin.(4), art.179 alin.(1), art.84 alin.(4) Cod penal – 10 ani 6 luni privațiune de libertate cu executarea pedepsei în penitenciar de tip închis, s-a redus cu **236** zile.

2. Încheierea a fost atacată cu recurs de către Directorul Penitenciarului nr. 1 – Taraclia, comisar – șef de justiție, Bușmachiu Andrei, prin care a solicitat casarea acesteia, invocând că, mecanismul național de constatare a condițiilor precare de detenție prevede conform art. 473² alin. (5) Cod de procedură penală, că dacă 6 luni de la data când persoana nu se deține în condiții precare de detenție, dar sunt în continuare în detenție expiră termenul de prescripție. Deținutul Chirilov M. în timpul executării pedepsei în Penitenciarul nr.1 Taraclia nu a fost marginalizat nici sub un aspect inuman și/sau degradant și nu a deplâns condițiile în Penitenciarul nr.1 Taraclia, astfel, cererea trebuie să fie respinsă ca tardivă, totodată, dispozițiile art. 385 alin. (5) Cod de procedură penală, sunt aplicabile de către judecător sau completul de judecată doar la adoptarea sentinței, prevederile art. 385 Cod de procedură penală, sunt aplicabile exclusiv pentru prevenit, și nicidecum față de o persoană condamnată, care deja execută pedeapsa închisorii stabilită.

3. Prin decizia Colegiului judiciar al Curții de Apel Cahul din 27 noiembrie 2019, a fost respins recursul, cu menținerea încheierii.

4. Pentru a decide astfel, instanța de recurs a menționat că, art. 385 Cod de procedură penală, este incident persoanelor care se dețin în condiții contrare art. 3 CEDO, până la pronunțarea sentinței/deciziei de condamnare definitivă, iar art. 473¹ – 473⁴ Cod de procedură penală, se referă la condamnații, care în perioada detenției preventive nu au beneficiat de mecanismul compensatoriu prevăzut de art. 385 Cod de procedură penală, la data condamnării, dar care se dețin în continuare în condiții contrare art. 3 CEDO, în calitate de condamnați, precum și față de preveniții în raport cu care a fost luată o decizie de clasare a procesului penal, de achitare, etc.

Totodată art. 385 alin.(5) Cod de procedură penală, prevede un mecanism de compensare distinct, care este aplicabil și persoanelor care deja au fost condamnate, or, legiuitorul a prevăzut mecanismul compensatoriu pentru persoanele care au fost deținute în condiții ce contravin art. 3 CEDO prin prisma dispozițiilor art. 473² - 473⁴ Cod de procedură penală, ce se reflectă și asupra perioadei când persoana avea statut de prevenit, unicul incident procedural care degreveză de examinarea cererii în substanță fiind prescripția dreptului de compensare, inserată la art. 473² alin. (5) Cod de procedură penală: ”plângerea referitoare la condițiile de detenție care afectează grav drepturile condamnatului sau ale prevenitului se depune pe parcursul detenției în condiții contrare prevederilor art.3 din Convenția pentru apărarea drepturilor omului și a libertăților fundamentale sau în termen de 6 luni de la data când nu mai sînt deținuți în astfel de condiții, dar nu mai tîrziu de 4 luni de la eliberarea lor din locul de detenție”, alte impedimente în aplicabilitatea art. 385 Cod de procedură penală nu sunt prevăzute de lege, prin urmare, dispozițiile art. 385 alin. (5) Cod de procedură penală se aplică nu numai la pronunțarea sentinței, dar și în procedura de executare a pedepsei, prin prisma art. 473⁴ alin. (6) Cod de procedură penală, când condamnatul pe lângă statutul de condamnat anterior a avut statutul de prevenit.

Condamnatul poate beneficia atât de despăgubiri potrivit art.473⁴ alin. (4)-(6) Cod de procedură penală în situația de condamnat, cât și în baza art. 385 alin. (5) și (6) Cod de procedură penală în situația de prevenit, prin coroborarea acestor norme.

În continuare, instanța de apel a mai menționat că în conformitate cu art. 473² alin. (5) Cod de procedură penală, dacă 6 luni de la data când persoana nu se deține în condiții precare de detenție, dar se află în continuare în detenție, expiră termenul de prescripție, mecanismul compensatoriu pentru condițiile precare de detenție care afectează grav drepturile condamnatului sau ale prevenitului, la nivel național pentru prima dată a fost introdus prin Legea nr.272 din 29.11.2018, în vigoare la 12.01.2019, oferind dreptul acestuia de a se adresa în instanțele de judecată naționale pentru a solicita despăgubiri. Termenul de 6 luni inserat la art. 473² alin. (5) Cod de procedură penală, pentru examinarea plângerii privind condițiile de detenție contare art. 3 CEDO, curge din momentul intrării în vigoare a acestui remediu.

Mai mult, instanța de apel a ținut să mai indice că, reprezentantul Penitenciarului nr.1-Taraclia, Bușmachiu Andrei, nu este împuternicit să reprezinte instituția penitenciară Penitenciarul nr. 13 – Chișinău, în care a fost constatată detenția în condiții inumane a condamnatului Chirilov Mihail, prin urmare nu este în drept să depună recurs în numele Penitenciarului nr.13-Chișinău.

5. Decizia instanței de recurs este atacată la 27 ianuarie 2020, cu recurs în anulare de către condamnatul Chirilov Mihail, fără a invoca nici un temei prevăzut de art. 453 Cod de procedură penală, indicând că nu este de acord cu decizia din motiv că au fost reduse prea puține zile.

6. Examinând admisibilitatea în principiu a recursului în anulare declarat, în raport cu materialele cauzei, Colegiul penal concluzionează inadmisibilitatea acestuia din următoarele considerente.

În conformitate cu prevederile art. 452 alin. (1) Cod de procedură penală, Procurorul General și adjuncții lui, persoanele menționate în art. 401 alin. (1) pct. 2) și 3), și în numele acestora, apărătorul sau reprezentantul lor legal, pot declara la Curtea Supremă de Justiție recurs în anulare împotriva hotărârilor judecătorești după epuizarea căilor ordinare de atac.

În corespundere cu prevederile art. 455 alin. (2) pct. 7) Cod de procedură penală, cererea de recurs în anulare trebuie să cuprindă motivele recursului în anulare cu menționarea cazurilor prevăzute în art. 453 și cu argumentarea ilegalității hotărârii atacate.

Prin trimitere la dispoziția art. 453 alin. (1) Cod de procedură penală, se menționează că hotărârile irevocabile pot fi atacate cu recurs în anulare în scopul reparării erorilor de drept comise doar la judecarea cauzei, în cazul în care un viciu fundamental în cadrul procedurii precedente a afectat hotărârea atacată, inclusiv când Curtea Europeană a Drepturilor Omului informează Guvernul Republicii Moldova despre depunerea cererii.

Prin urmare, instanța de recurs remarcă faptul că, dreptul de a declara recurs în anulare, poate fi exercitat numai în privința hotărârilor judecătorești prin care a fost

judecată cauza penală în fond, adică hotărârile irevocabile de condamnare, de achitare sau de încetare a procesului penal, după epuizarea căilor ordinare de atac, reglementate de Capitolul IV, Secțiunea I și Secțiunea II ale Codului de procedură penală – adică calea apelului și recursului ordinar.

Analizând dispozițiile legale expuse mai sus în raport cu speța dată, rezultă că decizia Colegiului judiciar al Curții de Apel Cahul din 27 noiembrie 2019, adoptată asupra chestiunilor prevăzute de art. 469 alin. (1) pct. 17¹ Cod de procedură penală, nu cade sub incidența categoriilor de hotărâri irevocabile prevăzute la alin. (1) art. 452 Cod de procedură penală, ce pot fi contestate cu recurs în anulare la Curtea Supremă de Justiție, iar recursul în anulare declarat împotriva deciziei Colegiului judiciar al Curții de Apel Cahul din 27 noiembrie 2019, este inadmisibil, deoarece o asemenea hotărâre nu este susceptibilă de a fi atacată cu recurs în anulare.

În consecință, având ca reper prevederile art. 455 alin. (2) pct. 7), art. 453 Cod de procedură penală, instanța decide inadmisibilitatea recursului înaintat, din motiv că nu îndeplinește cerințele de conținut.

7. Conducându-se de prevederile art. 432 alin. (2) pct. 1), art. 456 alin. (1) Cod de procedură penală, Colegiul penal

DECIDE :

Inadmisibilitatea recursului în anulare declarat de către condamnatul Chirilov Mihail, împotriva deciziei Colegiului judiciar al Curții de Apel Cahul din 27 noiembrie 2019, din motiv că nu îndeplinește cerințele de conținut.

Decizia este irevocabilă.

Pronunțată integral la **03 iunie 2020**.

Președinte

Timofti Vladimir

Judecători

Țurcan Anatolie,

Cobzac Elena